NAM THỨ MƯỜI HAI — SỐ THỨ 2282

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN

MỖI SỐ: 0$02

NGÀY THỨ SÁU 24 OCTOBRE 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LÉGAL INDOCHINE No 2805

HANOI	Mỗi số 0$02	Mỗi tuần lễ 0$15	Mỗi tháng 0$60	Phải trả tiền trước khi gửi báo
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$60
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.30
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.65
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHAM-HUY-LUC
Administrateur adjoint: NGUYỄN-V-LUAN

Adresse télégraphique: TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 le cm.
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$12 le cm.
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne.
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le cm.
On traite à forfait pour les contrats importants.

Có chí học thì dù thế nào mà chẳng học được

Nói đến sự học ở xứ ta bây giờ thì ai chẳng biết rằng: phải theo trường trung-học, lấy được cái bằng tú-tài Tây, rồi sang học ở các trường học bên nước Pháp độ chín mười năm, mới trở nên một nhà bác-sĩ cao tài rộng học được, không thì cũng phải chen cạnh làm sao cho lấy được cái bằng thành-chung, cái bằng tú-tài bản xứ, rồi vào học trong trường Cao-đẳng Đông-pháp ba năm nữa, mới gọi là có được cái trình-độ học-vấn khí cao-cao. Trường trung-học thì học-phí tự hai đồng lên cho đến mười đồng một tháng, cả tiền ăn, tiền ngủ, tiền giấy bút sách vở, tiền quần áo giầy tất mỗi tháng ít ra cũng phải mất trên dưới năm chục đồng, ấy là chưa kể đến lúc sang học ở các trường bên Tây thì mỗi tháng cũng phải mất đến một nghìn quan là hà-tiện nữa, phí những nhà quan tư giàu có, dư tiền dư của lắm thì đương nói học mà thêm; cứ cái tình-trạng sinh-hoạt của người mình bây giờ, không kể những nhà áo ôm khố rách, vật mũi không dủ dút miệng đã đành, mà đến ngay những nhà trung-sản tầm thường, cái cơ-nghiệp cả nhà cũng chưa đủ nuôi một đứa con đi học bên Pháp trong một năm, mà cái số thu-nhập cả năm cũng chưa đủ nuôi đứa con theo học trường trung-học trong một tháng, cái hi-vọng cho con trở nên một nhà bác-sĩ cao tài rộng học thật đã khó quá cái hi-vọng lên trời rồi. Trường thành-chung bắt đầu tự năm học này cũng lại tăng học-phí lên tới ba đồng một tháng, mà trường cao-đẳng Đông-pháp nghe đâu cũng sắp phải nộp học-phí mỗi tháng tới năm đồng, muốn có được cái trình-độ học-vấn gọi là khí cao-cao, hay giờ cũng không phải là sự dễ nữa. Vì thế mà các nhà có con em đi học đều phải phàn-nàn than thở về nỗi lực bất tòng tâm, mà các bạn học-sinh thiếu-niên ta, nhiều người cũng không khỏi nản chí ngã lòng, đành chịu cái phận lẹt dẹt kém hèn mà không mong gì bay cao nhảy xa được nữa.

Song, ta cũng nên biết rằng: Sự học của người ta nên hay hư, giỏi hay dở quan-hệ ở trường học có một phần mà quan hệ ở người học đến chín phần; người mà tư-chất không tốt, chí-hướng không chuyên, công-phu không cố, thì dù có học hết trường này qua trường khác, chẳng qua cũng toi cơm uổng của, chưa chắc đã có nên thân gì, mà dù có sống lâu lên lão, lấy được có văn bằng nọ, cái học-vị kia thì cũng dung-lục tầm-thường, vin được cái bực thang lập thân thành danh mà mưu lấy chút địa-vị vững-vàng túi cơm giá áo; người mà có tư-chất học được, lại có chí học, có công học, thì không nói là được có trường học, có thầy dạy, thành tài đạt đức, lắt là mau chóng, sắc sảo hơn chúng bạn nhiều, mà dù có gặp cảnh nghịch thế cùng, không có thể theo học cho được đến nơi đến chốn, thì cái học ở ngoài nhà trường cũng không thiếu gì cơ-hội để cho người hữu chí luyện tập được tài năng, mở-mang được trí-thức, mà trở nên người học rộng tài cao. Từ xưa đến nay đã có biết bao nhiêu những bậc danh nhân kiệt-sĩ, không có xuất thân ở một trường đại-học nào, không có bằng cấp ở một khoa khảo thí nào, mà cũng nổi danh những nhà chính trị, những nhà văn-học xuất loại siêu quần, ấy là toàn nhờ về cái học tự mình dạy lấy mình cả. Nói ngay như ông Doumer ở nước Pháp đó, xuất thân làm nghề xếp chữ, suốt năm chỉ có cái thì giờ buổi tối là cái thì giờ đèn sách của ông; lại như ông Macdonald hiện làm thủ-tướng nước Anh, thanh thế lừng lẫy khắp trong thế-giới bây giờ, thuở nhỏ nhà nghèo, phải đi làm công nuôi miệng, chỉ kiếm sách tự xem lấy một mình, hai ông ấy nào có được sẵn cơm sẵn tiền của cha mẹ cho đi học đâu, nào có được theo đủ trường học, qua đủ bực học như người khác đâu, mà cái tài cái học đem ra làm nên công danh sự-nghiệp, thử hỏi những người ăn học tốn trăm tốn nghìn hỗ để đã mấy ai bằng.

Thời buổi bây giờ là thời-buổi khai-thông, sách báo thật là nhiều, kiến-văn thật là rộng, có thư-viện thư-quán cho người ta muốn học chẳng thiếu gì sách, có học-xã thông-tín cho người ta muốn học chẳng khó gì thầy, Ta mà có chí học, có công học ra thì ở chỗ nào mà chẳng là học, gặp việc gì mà chẳng là học, điều gì mắt ta thấy, tai ta nghe mà chẳng là học, vô số tài-liệu để cho ta nghiên-cứu, vô số thầy bạn để cho ta quan-ma. Ta không theo được trường trung-học, không lên được trường Cao-đẳng mà ta phải tìm chức-nghiệp để mưu sinh, nhưng ngoài cái ngày giờ tay làm hàm nhai, ta cũng còn có cái ngày giờ rỗi rảnh thung-dung là cái ngày giờ luyện tập tài-năng, mở mang trí-thức cho ta được cả. Ta không có tiền trăm bạc nghìn, sang ở các trường học bên Pháp, nhưng sự cần công khổ học không phải là một sự không có thể làm được, người Nhật người Tàu đi du học bên Âu Mỹ biết gì người cũng chỉ có cái phương-pháp cần công khổ học mà học đến được thành nghiệp thành nghề, ta chẳng có tiền bạc mà ta có đủ chân tay, trí cũng là cái lương học của ta không bao giờ cạn. Cổ-nhân đã nói: Hữu chí giả cảnh thành, có công mài sắt thì có ngày nên kim. Ta chỉ sợ ta không có chí học, không có công học mà thôi, chỉ sợ con ma lười nó ám-ảnh, làm mất hết cái nghị-lực cương-cường, cái tinh-thần phấn miễn của ta mà thôi, nhất sợ là cái thì-giờ dong dài lêu-lổng, nay một chầu mai một chầu, nay một canh mai một canh, nay một tiệc mai một tiệc nó cứ ngày lụn tháng, làm mất hết cái công-khóa tự-tu của ta mà thôi, chứ ta chẳng sợ vì không theo học được trường nọ trường kia mà cái đường hướng học của ta đã là cụt bẵn.

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 23 Octobre 1924

Việc bộ đại-sứ nước Pháp tại giáo-hội đã thành

Hội-đồng tài-chính, xét số chi thu của bộ Ngoại-giao có nghe quan Herriot trần tình việc bộ đại-sứ ở giáo hội đã thành, như cái chương trình của tòa nội-các đã tuyên bố. Hai mươi phiếu ưng bằi, mười hai phiếu không ưng.

Việc công nhận cho chánh-phủ Xô-viết

Quan Herriot lại kể ngài định công-nhận chánh-phủ Xô-viết thế nào. Các giao-ước của hai nước Pháp và Nga sẽ xét sau, chứ trong giây công-nhận không nói đến. Hễ nước Nga có công-nhận các trái khoản của Nga nợ nước Pháp, thì cuộc giao-tế mới lập lại.

Quan Herriot với việc học

Quan Herriot xoi cơm trưa tại nhà của các sinh viên. Ngài tặng nơi nghỉ mát của các nhà đại học 100.000 quan.

Pháp Bỉ với chương-trình Dawes

Quân Bỉ đóng ở Tomericha và Wesel đã rút về. Quân Pháp đóng ở miền Dormund, Remscheid và Vohrinkel, và tỉnh Limboorg cũng rút về.

Tại hội Vạn-quốc

Hội-đồng thường-trực coi về việc các xứ cần hội Vạn-quốc ủy quyền cho liệt-quốc quản-trị họp hội-đồng ngày hôm nay.

VĂN UYỂN

Đêm buồn

Tâm can chua xót như bào,
Ngẫm đường danh-vọng mà ngao [ngán lòng.
Tệ làm chi mấy Hóa-công,
Chiếc thân chìm nổi bao vòng gian
Con đường thế-lộ xoay vần, [truân.
Với trông non nước không ngăn cảm [thương.

Ruột tằm đòi đoạn tơ vương,
Tình này cảnh ấy ai thương cho là.
Có khi ngẫm bóng giăng tà,
Phòng giăng giăng xế nét hoa đã dời.
Có khi dạo gót xa khơi,
Tiếng chim rỉu rít ai người tri âm
Có khi nhớ bạn ân thầm,
Tin thưa nhạn vắng ân cần càng ai.
Có khi gần bó một hai,
Trăm năm cuộc thế là bao.
Sầu riêng kíp bỏ kẻo bao tình-thần.
Hỏi ra có lúc xoay vần!

Viết-tạnh, Nguyễn-v-Hòe.

Tin Trung-hoa

(Điện báo Reuter)

Một việc mưu hại Ngô-bội-Phu

Tin Bắc-kinh, 12 Octobre. — Sáng hôm nay tại miền gần tỉnh thành Thiên-tân có xảy ra một việc mưu hại chuyến hỏa-xa chở Ngô-bội-Phu đến mặt trận: Có kẻ đặt trên đường hỏa-xa hai cái thùng sắt tây, lớn hơn cái thùng dầu xăng một tí. Chuyến hỏa-xa Chu-ea-Ping-Chien khởi-hành ở Bắc-kinh lúc nửa đêm, đi qua đấy thì đè vỡ một cái thùng. Trong thùng có một thứ bột trắng, xét ra là một thứ thuốc nổ rất mạnh, nhưng cái mồi nổ không bị động đến, cho nên toa-cốc ấy chưa nổ. Các quan có hết hai người thợ Nga làm việc ở đường ấy để nói, thì người ấy khai rằng trước khi hỏa-xa tới nơi đã xách thùng bỏ đi nơi khác, nhưng sau bọn chúng chưa lại mang thùng đặt vào cốc ấy. Giá thử hai thùng ấy nổ, thì chỉ cái toa máy bị hại mà thôi.

Ngô-bội-Phu đến mặt trận

Tin Bắc-kinh, 11 Octobre. — Ngô-bội-Phu và bộ tham-mưu đã đi mặt Sơn-hải-quan sang hôm nay. Trong chuyến hỏa-xa ấy có nhiều viên binh-vụ ủy-viên và biên tập báo-quán ngoại-quốc cùng đi theo. Người ta nói Ngô-bội-Phu có mang một triệu đồng đi để giả lương cho lính ở mặt trận.

Tin Bắc-kinh, 13 Octobre. — Ngô-bội-Phu đã đi kiểm mặt trận Sơn-hải-quan. Ngô tổ ý bằng về lòng các trận địa của quân Bắc-kinh.

Theo như tin ở ngoại-quốc gửi đến, quân Phụng-thiên qua được Sơn-hải-quan, nhưng không đến được Sinh-mên-kai.

Ở phần chính mặt trận, quân Phụng-thiên tiến đến chỗ đèn đại-bác bắn ra rơi xuống Sơn-hải-quan, ba người làm hỏa-xa bị hại. Song quân trực-lệ lại lấy lại được các trận-địa cũ, thành thử hai bên vẫn đóng ở các nơi như trước.

Tin cũ về mặt trận Giang-Chiết

Thượng-hải, 12 Octobre. Có tin rằng có sáu chiếc tàu chở 10.000 người ở Phụng-thiên đến Thượng-hải. Linh ấy đã đem đến cứu viện ở mặt trận Chiết-giang ngày hôm qua. Một bản công-văn ở Long-hoa có nói quân ấy đến để đánh lại Tăng-giang.

Lư-vĩnh-Tường có tuyên bố rằng: quân Chiết-giang được lệnh rút về đằng sau Chingpao, và giữ vững mặt trận Hoàng-đồ Tùng-giang

Thượng-hải 13 Octobre. — Tờ ngày hôm qua đến giờ, thời cục xoay đổi chóng lắm. Sáng hôm nay ở Hoàn-độ đã kéo cờ trắng, Lư-vĩnh-Tường và bộ tham-mưu trốn chạy. Nghe đâu đi đêm hôm qua, bằng một chiếc tàu Nhật. Người ta nói Lư có đem theo 240.000 đồng, là tiền thu thuế nhân dân ở Thượng-hải.

Tôn-truyền-Phương được toàn-thắng. Trong 48 giờ nữa sẽ tới Thượng-hải.

Long-hoa là chỗ Hà-phong-Lâm và Lư-vĩnh-Tường đóng sau đây, nay vẫn tanh không còn ai đi lại nữa. Quân Chí-nguyện hợp lúc 10 giờ, và đã phòng bị mọi việc để ngăn ngừa không cho loạn quân chạy vào tỏ-giới.

Quân Chiết-giang thất bại, là vì tướng Chen-yao-Chan, nguyên chưởng-binh ở mặt tây Thái-hồ, đem cả một sư-đoàn theo với địch quân, đường Thượng-hải không có quân giữ, quân Giang-tô tiến đến mặt Long-hua, cách tỏ-giới hai dặm.

Lư-vĩnh-Tường và Hà-phong-Lâm tiến xuống tàu *Sanghai Maru*. Sáng sớm hôm nay, tàu liền đi Nagasaki.

Quân Giang-tô đã chiếm được Nam-tường, cách phía tây Thượng-hải 11 dặm, vì quân giữ ở đấy theo với địch-quân.

Quân chí nguyện nước Pháp và các nước và các đội thủy quân đã dự bị sẵn sàng để giữ gìn tô-giới, thì được tin rằng có tướng sĩ Chiết-giang đã làm phản, và việc chiến tranh sắp kết-liễu, tô-giới không có phải lo ngại gì nữa.

Cũng ngày hôm ấy. — Việc chiến tranh Giang Chiết thế là liễu kết. Hiện nay đã điều-đình để giao Thượng-hải và quyền chánh-phủ Bắc-kinh kiểm soát.

Các nhà buôn Trung-hoa xin quân Giang-tô ở đâu từ đóng đấy, chỉ những quân đóng ở Long-hoa, Võ-xương và mấy trận địa khác là có thể rút đi mà thôi.

CÁCH XEM TƯỚNG BẰNG ĐẾ GIẦY

Cách xem tướng bằng chân hoặc bằng tay thì đã là thường lắm rồi, mới đây ở bên Âu-Mỹ lại xuất hiện ra một cách xem tướng bằng *đế giầy*: tướng nên dịch ra đây để hiện độc-giả một cách khảo-nghiệm lối xem tướng mới trong khi hưu hạ. Cách xem tướng bằng đế giầy thật là sự-sài Aurelianus tiên-sinh đã khảo-nghiệm ấy-càng và chia ra mấy cách như sau này:

Cách thứ nhất. — *Mòn đều cả ở giữa gót và đế*: Là người tính nết thẳng-thắn, nghiêm-trang, chí-khí trung-trực; thật là một người hoàn-toàn mòi mòn đế giầy như thế vậy. — *Đế giầy cũng mòn như cách trên, nhưng lại mòn thêm về đằng mũi giầy chỗ ngón chân thứ nhì*, tính-nanh cũng như trên lại thêm có tính sốt sắng, làm việc gì cũng không quản công, quyết chết là được việc. Đệ gì ấy của quan Thống-chế Foch cũng mòn như thế. — *Cũng mòn như cách trên, nhưng lại mòn thiên về đằng sau gót*: tính nanh cũng như trên, nhưng đa tư-lự, không để một việc gì đến nỗi nhỡ-nhàng cả; đó là đế giầy của các bậc thông-minh, của các nhà giúp việc chân-đáng, ông Dufayel có đế giầy như thế.

Cách thứ hai. — *Mòn về mé trong đế và mòn gót*: Là người có tính đần-độn, ngây, nông nổi, nhanh-nhẹn, *nếu lại mòn thêm về đằng mũi nữa* thì có tính nghịch-ngợm, hay sinh-sự, gặp việc gì khó khăn cũng không chịu lùi, ấy là đế giầy của những người nhiều mưu-trí, những kẻ tham danh, mưu sự việc gì cũng muốn được ngay.

Cách thứ ba. — *Mòn về mé ngoài đế*: Là người có tính thực-thà hiền-hậu, ấy là đế giầy của các nhà tiểu-thương-nghiệp hay bôn-ba về việc thương-trường; của người có tính kiên-cáng và kém trí thức.

Cách thứ tư. — *Mòn ở trên mũi giầy và đế bên trong*: Là người chí-khí sốt-sắng, gan-dở không có quyết định việc gì cả, lại hay đổi ý-kiến luôn luôn. — *Cũng mòn như cách trên mà lại mòn lan rộng ra cả trên mũi*: Là đế giầy của kẻ tưởng vọng viển-vông, và những nhà thi-hào mê mẩn về văn-chương.

Cách thứ năm. — *Mòn thủng ngay dưới ngón chân cái*: Là người có tính quả-quyết vững-vàng, ấy là đế-giầy của các bực hùng-tráng hay bôn tẩu thế-giới; của các nhà mỹ thuật gắng hết công cho có biệt tài; của nhà binh-sĩ ra sức lấy quyết thắng. Quan nguyên thủ-tướng Clémenceau nước Pháp đế giầy cũng mòn như thế.

Cách thứ sáu. — *Mòn cả hai bên đế giầy về chân phải hay chân trái*: Là người vô gia-tri, vô tư-lự, ích-kỷ, lãn-đạm.

Cách thứ bảy. — *Mòn ở bên ngoài đế giầy hay gờ giầy*: Là người tính nết hồn-độn, quỷ-quyệt, để sai khiến, không thành-thực, như đế giầy của Lovelage và Bel Ami.

Cách thứ tám. — *Mòn già nửa mũi giầy*: Là người sang trọng, có tiếng ở đời lịch sự đó là đế giầy của người rất tử tế như đế giầy ông Fouquières cũng thế.

Về sau Aurelianus tiên-sinh có câu rằng: « Anh đưa đế giầy anh đây, tôi sẽ bảo anh là người thế nào ».

Bùi-bình-Biên.

Dịch thuật trong báo « *La Chaussure Française* »

Một nhà nông-học có tiếng ở nước Pháp

(Tiếp theo)

5) Lịch-sử Henry Lecèque de Vilmorin tiên-sinh. — Henry Levèque de Vilmorin là con trưởng Louis Levèque de Vilmorin, sinh. Năm 1845. Khi cha chết rồi, liền đứng ra quản-lý thương-cục. Năm 1869, tiên-sinh kết hôn với Mme Carbiay. Madame Darbiay vốn con nhà làm ruộng, việc nông rất là sành sỏi, giúp đỡ cho chồng được nhiều. Tiên-sinh nối nghiệp ông cha, chuyên tâm về việc thí-nghiệm, trong khoảng 20 năm, tiên-sinh phát-minh được nhiều sự ích-lợi ở trong nông học-giới và viên-nghệ-giới, người thời ấy đều suy tôn tiên-sinh là người tinh nhất về việc nghiên-cứu nông-học. Tiên-sinh chăm thí-nghiệm về việc giống hoa và giống rau, cứ đến cuối năm, giống gì mới tìm được, và cách giống mới nghĩ được, lại biên tập thành sách. Trong 6 năm, thành hai pho sách rất quí, một pho tên là *Les fleurs deipleine terre*, một pho tên là *Les planles potagères*, hai pho sách ấy, về cách giống hoa giống rau, bao quát thật là rộng, nghị luận thật là tinh, từ khi xuất bản đến nay, đã in lại sáu lần, các nhà viên-nghệ nước Pháp, ai cũng có một quyển, đúng làm xe chỉ-nam. Tiên-sinh có làm phó hội-trưởng ở Viên-nghệ-hiệp-hội nước Pháp và phó thủ-kỳ ở Toàn-quốc-nông-hội; tiên-sinh thấy có phương-pháp gì mới, có ích lợi cho nông-dân, tất hết sức bổ cáo cho người trong nước biết. Tiên-sinh không những là giỏi nghề trước thuật, mà lại là một người tử-tế hèo, cả nước ai cũng biết tiếng. Nông-hội nào mời mở, cũng mời tiên-sinh đến diễn-thuyết, cũng có hội lại lấy tên tiên-sinh đặt tên hội. Tiên-sinh nói tiếng Anh tiếng Đức thạo lắm, thường đi sang chơi nước Anh, nước Đức, nước Ý, nước Mỹ và các xứ bên Phi-châu, đi đến đâu cũng kết giao với các nhà nông-học và viên-nghệ học, để cho rộng kiến-văn; ở trong nước thì hết sức tổ-chức các nông học-hội, để làm cho nông-học phổ-thông. Tiên-sinh là người nhân-từ bác-ái, giống tính nết ông cha. Năm 1899, mất, ở Verrières, trong nước đều lấy làm thương tiếc.

6) Lịch-sử Maurice Levèque de Vilmorin tiên-sinh. — Maurice Levèque de Vilmorin là em ruột của Henry Levèque de Vilmorin tiên-sinh, là một nhà thực vật học có tiếng ở nước Pháp mới đây. Tiên-sinh đem được nhiều thực-vật mới về trước, nhiều ngư i nói ở nước Pháp bây giờ cây hoa nhiều thứ rất là mới, nhờ sức tiên-sinh rất nhiều. Tiên-sinh thường đi du-lịch các nước bên Âu-châu và Mỹ-châu, Phi-châu, hoặc là để tìm kiếm cây mới. Tiên-sinh đi đến mấy năm, khi về đem được nhiều giống cây ở Mỹ-châu về nước Pháp. Hội nghiên-cứu nông-nghiệp cho nhất ở nước Pháp là L'Académie d'agriculture de France, hội-viên có định ngạch, người nào giỏi lắm về khoa học, mới được sung vào; năm 1816, tiên-sinh được làm chủ tịch hội ấy, sau lại làm hội-trưởng hội thực-vật-học. Năm 1918, tiên-sinh mất, người nước đều thương tiếc và phàn-nàn

rằng những người có học vấn thực-dụng không được trường-thọ, sao giời không phù-hộ cho nông-nghiệp nước Pháp đến thế. Tiên-sinh sinh năm 1849, khi mất 69 tuổi.

7) *Lịch-sử Phillippe Levêque de Vilmorin tiên-sinh.* — Phillippe Levêque de Vilmorin tiên-sinh là một nhà khoa-học rất trẻ thôi. Nghiên-cứu về tiến chủng-học thuyết, so với ông nội (Louis Levêque de Vilmorin) lại tinh tường và thiết-yếu hơn; trong các nhà tiến-chủng-học gần đời đây, tiên-sinh là bực sắc sảo thứ nhất. Sau tuy nối nghiệp cha, quản-lý hiệu buôn, nhưng vẫn chăm về việc thí-nghiệm. Năm 1906, ở Luân-đôn khai tiến chủng-học hội lần thứ ba, tiên-sinh được đón làm hội-viên; đến năm 1909, tiên-sinh đã làm được nhiều bài thí-nghiệm bá cáo tuyên-bố ở trong hội. Năm 1911, Vạn-quốc tiến-chủng-học-hội mở ở Paris lần thứ tư, cũng phần nhiều nhờ sức tiên-sinh cổ động. Khi khai hội, tiên-sinh có tuyên đọc bài văn bàn về việc thí-nghiệm tiểu-mạch và rau ngọt, đại-biểu các nước đều suy phục. Tiên-sinh lại tinh về khoa học viên-nghệ và thực-vật, cho nên từng được bầu làm phó hội-trưởng viên-nghệ học hội, hội-trưởng thực vật học hội và hội viên hoa-học học hội. Năm 1904, ngày kỷ niệm năm thứ 50 của thực vật học hội nước Pháp, tiên sinh tặng hội ấy một quyển sách, tên là *L'hortus Vilmorinianus*; trong quyển sách ấy, tiên-sinh biên tập các sự thí nghiệm của cha và của chú rất là tường tất, quyển sách ấy in ra, các nhà thực vật học được lợi nhiều lắm. Tiên-sinh hay đi du lịch, các nước bên Âu-châu đi hết, lại sang cả Mỹ-châu, Trung hoa, Nhật-bản, Ấn-độ và Phi châu nữa. Đến đâu cũng lưu tâm khảo sát tình hình viên nghệ và tính chất các giống thực vật. Các nước bên Âu-châu, như nước Anh, nước Đức, nước Bỉ, có giảng luận đến vấn đề tiến chủng và viên-nghệ, tất là mời đến tiên sinh, xem thế thì biết học giả tín ngưỡng tiên sinh biết chừng nào. Năm 1914, cuộc đại chiến Âu-châu nổi lên, tiên-sinh hăng hái xin tòng chinh. Tổng-trưởng Nông-bộ nước Pháp sợ thiệt thòi mất những người có công nghiên cứu thí nghiệm, tổn hại đến nguyên khí trong nước, mới sai tiên-sinh sang Luân-đôn, phục dịch ở sở quân nhu. Nhưng vì tiên-sinh bôn tẩu việc nước đã lâu, tích lao thành bệnh, năm 1917 thì mất. Một ông bạn thân của tiên-sinh người nước Anh, được tin buồn của tiên-sinh, có gửi lời điếu rằng Phillippe Levêque de Vilmorin tiên-sinh là mô phạm cho những kẻ thiếu-niên học giả, tiên-sinh vì nhân loại mà hết lòng khảo cứu về trủng học và viên nghệ học.

X.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 27 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch
Thứ bảy 25 Octobre 1924
S. Grépin

Âm-lịch
27 tháng chín năm Giáp-tí
Ngày Đinh-sửu
Hành Thủy Sao Liễu, Trực Bình.
Kị: Loát-đầu, Quan-kê.
Nghi: Tế-tự.

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ.	10$50
— nhì, —	10 10
— ba, —	9 40
Thóc hạng nhất, —	6 50
Bắp ngô —	6 50

Giá bạc. — Kể từ ngày 24 Octobre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 80

Tin tàu. — Tàu *Orénoque* mang thư sang Pháp đến ngày thứ hai 27 octobre hồi 7 giờ sáng ở Hải-phòng sẽ chạy đi Tourane, Qui-nhơn, Ba-ngòi và Saigon.

Các thư-từ ở Hà-nội sẽ mang xuống Hải-phòng chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối 26 octobre.

Tin đường sá. — Đường đi từ Kép đến Bảo-lộc (đường số 17) và từ Bố-hạ đến Chợ-phong nay đi lại được rồi; đường đi từ Chợ-phong đến Lạng-mẹ (đường số 35) cũng đi lại được, nhưng tại Chợ-phong có một cái cầu đang chữa, cho nên các xe cộ không đi lại được, ít ra cũng phải hai tháng nữa mới đi lại được như thường.

Đường bộ vào Nam-kỳ bị ngập. — Vì nước lụt cho nên đường quan lộ ở phía Bắc và phía Nam Qui-nhơn đều mắc nghẽn cả.

Đường ô-tô không đi được, cho nên thư từ sở Bưu-điện phải cho trạm khiêng.

Bởi vậy thư từ của Hanoi với Saigon gửi cho nhau mà tải đường bộ đều phải chậm cả.

Ngày lễ kỷ-niệm các chiến sĩ trận vong. — Đến ngày chủ nhật 2 Novembre, tại chỗ đất ở giáp đường Puginier và đường Felix Faure sẽ làm lễ kỷ-niệm các chiến sĩ trận vong trong cuộc đại chiến tranh vừa rồi. Cuộc lễ ấy có quan Toàn-quyền đến chủ tọa.

Các quan văn-võ và các thân hào ta sẽ đến dự hội cả.

Hội-đồng chính-phủ thường-trực. — Hội-đồng chính-phủ thường-trực đến ngày 30 novembre này sẽ họp tại phủ Toàn-quyền do quan Merlin chủ tọa.

Đi thanh tra các tòa Nam-án. — Quan phó Chưởng lý Couget sáng hôm qua đã sang Bắc-ninh để khám xét các tòa Nam án tỉnh ấy và đến trong một nay ngài lại đi khám các tỉnh khác. Quan phó Chưởng-lý Nicolas thì nay mai sẽ đi khám các tòa Nam án tỉnh Phú-thọ.

Muốn bán một cái xe ô-tô «Peugeot», bảy chỗ ngồi. Chạy còn tốt lắm.

Hỏi tại số 24, Boulevard Victor Hugo, (đường Cột-cờ) Hanoi. 4027

Cần người làm việc

Sở than Van-Hoa (Société du Domaine de Kébao à Port-Wallut) cần dùng hai người đạc-điền (2 géomètres) và một người sao họa (1 calqueur). Ai là người thạo nghề và có giấy má chứng-chỉ tốt thì gửi giấy mau đến ông Sếp buồng họa sở ấy mà hỏi.

4026

Hội-đồng bảo-hộ. — Hội-đồng bảo-hộ đến sáng mai hồi 9 giờ sẽ họp tại phủ Thống-sứ. Quan quyền Thống sứ Poulin còn nằm tại nhà thương thì quan Đổng-lý Yvon sẽ đến chủ tọa thay ngài. Các vấn-đề xét tại hội-đồng ấy, ngoài việc xét số dư toán Bắc-kỳ năm 1925 thì có mấy việc bán công thổ.

Các nữ học-sinh Pháp đi du-lịch hoàn-cầu. — Mười cô nữ sinh-viên Pháp đi du lịch mà nay mai tới Bắc-kỳ thì mới là một số nhỏ trong cái bọn của nhà báo *Le Journal* và hội *Ligue maritime et coloniale* cử đi du lịch khắp hoàn-cầu. Số các cô trúng tuyển được dự vào các cuộc du-lịch ấy tất cả là 70 cô đều là sinh viên các trường Đại-học cả, phần nhiều là chân cử-nhân văn-chương, pháp-luật, khoa-học, y-học hay là kỹ-sư cả. Trong số ấy lại có nhiều cô sắp thi lấy bằng bác-sĩ. Bọn ấy sang Đông-dương mình có 10 cô thôi, còn 60 cô khác chia làm mấy bọn nữa thì sẽ sang Phi-châu phía Bắc và Sénégal, sang Antilles và Panama bên Mỹ, sang Colombo, Sydney, Nouméa, vân vân. Mười cô sang ta tới sau khi đến Saigon, ở đó vài ngày đã sang ngay Cao-mên xem cảnh Đế thiên Đế-thích. Nhà nước có sắp riêng một chuyến tàu cho các cô đi. Khi ở Cao-mên trở về thì các cô sẽ đi tàu thủy đến Tourane, vì đường bộ đang ngập; từ đó các cô sẽ đi xe lửa ra Huế, ở đó vài ngày xem phong cảnh rồi đi đường bộ ra Hanoi. Ở Bắc-kỳ thì các cô sẽ đi xem hồ Ba-bể trên Bắc-kạn và các động ngoài vịnh Hạ long rồi lên Vân nam. Chánh-phủ bên này đã cử quan chánh sở Kinh-tế sắp đặt các cuộc du-lịch cho các cô đại để như thế.

Ngạch bào-chế. — MM. Trần-văn-Phiên và Nguyễn-văn-Đệ bào-chế tập sự được thăng thí-sai hạng tư kể từ ngày 26 juillet 1924 là ngày hết hạn tập sự.

M. Phạm-trọng-Luân, học-sinh có bằng tốt nghiệp trường Thuốc (ban bào-chế) nay được bổ bào-chế tập-sự và tùy thuộc quan Khâm-sứ Trung-kỳ bổ dụng.

Xà phòng THIBAUD
làm bằng nước hoa Cologne
0 $ 15 một bánh
Hiệu Bào-chế CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert, Hà nội

Ngạch thú-y — Các viên thầy thuốc thú-y tập sự có tên sau này được thăng thú-y thí-sai:

MM. Ng-văn-Dong, Lê minh-Kỵ, Nghiêm xuân-Hồ, Đỗ-hữu-Khoan, Phạm-hữu Lộc, Phạm-văn-Long, Vũ-văn-Long, Vũ-văn-Than, Ng-văn-Đô, Lê văn Giang, Ng văn-Ba, Ng-đình-Lam, Mai-văn-Hưng.

M. Ng-văn-Bang thầy thuốc thú-y tập sự chiếu theo như nghị-định ngày 18 avril 1919 thì nay phải bãi chức.

Tòa Thượng-thẩm. — Ngày hôm qua tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này:

Việc Thái-nguyên năm trước. — Tên Trần-văn-Bát nguyên trước là tù có dự vào việc khởi loạn ở tỉnh Thái-nguyên (Việc khởi loạn đó chắc độc giả hãy còn nhớ, vậy không cần thuật lại nữa), từ khi bọn khởi loạn ấy bị tan, tên Bát lẩn lút mãi, rồi thay họ đổi tên đến làm điền-tốt trong một đồn điền ở tỉnh Hải-dương mà chẳng ai biết cả. Sau vì tên ấy can việc ăn cắp bị tống giam thì quan sở tại mới xét ra được là có vào bọn tù khởi loạn ở Thái-nguyên, nên giải lên tỉnh ấy xét. Tòa Nam án tỉnh Thái-nguyên phạt tên ấy phải tội xử tử Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho tên ấy xuống khổ sai chung thân.

Việc đào mả mẹ vợ. — Bùi-tất-Ứng ở làng Phù-long (Nam-định) bị em vợ tên là Ng-văn-Khoát thưa về việc vì chuyện thù hằn tự tiện đào mả mẹ vợ đem chôn chỗ khác làm cho nhà vợ động, sinh ra ốm đau, phải tòa Nam-án tỉnh phạt 50 đồng được tòa Thượng-thẩm tha vì xét không đủ chứng cớ.

Án mạng. — Ma-v-Sắt, làm ruộng, một hôm gặp một người con gái tên là Trần-thị-Chỉ đương đi ở đường, thì nó cầm dao chạy lại giết chết rồi tháo lấy đôi vòng khuyên và cởi lấy 10 đồng bạc nữa. Thoạt tiên hỏi thì tên ấy khai là Ng-văn Qua thuê giết người con gái ấy. Sau lại khai là thấy người con gái ấy đẹp chạy đến ôm lấy hiếp, song vì thị Chỉ không chịu cầm đòn gánh đánh lại, nên nó trót cầm dao đâm chém, chẳng may chết. Tòa Nam-án tỉnh Phú-thọ phạt tên ấy 10 năm khổ sai và 10 năm quản-thúc và tha cho Ng văn Qua. Song tòa Thượng-thẩm xét có lẽ là tên ấy giết thị Chỉ cốt để bóc lột thì phải, nên tăng tội tên ấy lên khổ sai chung thân và y án tha cho Nguyễn-văn-Qua.

Lính bỏ trại. — Ng-xuân Mai là lính khố-đỏ đóng ở đạo quan binh thứ tư được phép 25 ngày về quê ở Nam-định. Trong khi nghỉ phép, nghe quan binh lấy lính sang Pháp lên làm giấy ứng mộ được trúng tuyển. Mà lúc ứng mộ thì lại không khai là lính tại ngũ. Sau xét thì mới rõ Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt 6 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm lượng tha cho.

Hành hung. — Chu-v-Sinh và con là Chu-v-Thịnh, Chu-v-Hội, Chu-v-Trân và Chu-v-Ba thấy một người đàn bà tên Tạ-thị-Giũa là người nhà chánh hương hội trong làng thường cứ để bò ăn lúa cả ruộng, bảo mãi cũng không được, một hôm bò con bắt được liền xúm lại đánh một trận bị thương nặng. Tòa Nam án tỉnh Hà đông phạt người bố 1 tháng tù và các con mỗi tên 20 ngày tù. Tòa Thượng-thẩm y án nhưng cho án treo.

Ăn cắp. — Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt Ng-v-Ngụ làm ruộng 5 năm khổ sai về tội ăn cướp. Tòa Thượng-thẩm y án.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE
Từ ngày thứ tư 22 đến ngày thứ bảy 25 Octobre 1924
THỜI SỰ GAUMONT
TẤN MA TANTE D'HONFLEUR
là một hí-kịch rất hay chia làm 5 phần
Có Armand Bernard, diễn,
Tấn này lấy trong hài-kịch của Paul Gavault
M. Robert Saidreau bầy cảnh
Có những vai này đóng:
Mme Jeanne Loury, M. Pierre Etcheparre, Mlle Mary Berlson, Miss, Peggy Vere, M. Marcel Vallée,
Lời dặn: Sau phần thứ nhì phim Ma tante d'Honfleur này có entr'acte:
Ban ngày ở nhà chớp bóng Palace giảm giá ngày thứ năm hồi 17 giờ 30 thì có buổi ban ngày.

Một cuốn văn vần. — Bản quán mới tiếp được một cuốn sách nhan là «Tình non nước» là cuốn văn-vần của M. Cấn-vũ-Ích mới xuất bản. Sách in tại hiệu Thụy-ký, dày 40 trang. Giá là 0$25. Vậy xin giới thiệu cùng các độc giả.

Ngạch công-chính. — Hoàng-v-Thái, thư-ký tập-sự tại sở Công-chính Bắc-kỳ nay phải bãi chức.

Các học-sinh trường công-chính có tên sau này không đỗ bằng tốt nghiệp trường ấy đều được bổ *chef de chantier stagiaire*:

MM. Đỗ-viết-Dung, Hoàng-kha, Phạm-đình-Thục, Đặng-vũ-Dao, Ng-văn-Tôn.

Ngạch vô-tuyến. — M. Phạm-v-Phụng là thư ký sở Vô-tuyến-điện ở Vân-nam vừa được thưởng hàm hát phẩm văn giai.

Trục xuất cảnh ngoại. — Người Trung-hoa tên là Thong-yoe-Thinh không có trụ sở tại bên này thì sẽ phải trục ra khỏi địa-phận Đông-pháp.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống hai viên, uống 2 viên chiều 2 viên, trước cơm.
Giá mỗi lọ: 0$80

Hội chợ Hanoi

Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Cái nạn ô-tô. — M. Bạch-thái-Bưởi chủ tàu có trình tại sở Cẩm rằng sáng hôm qua hồi 9 giờ 30 ở đường Phủ-lý lên Hanoi khi ô-tô đi tới làng Quát-tỉnh (Hà-đông) thì đụng phải một đứa con gái lên 5 tuổi là Trần-thị-Bông bị thương. Con bé ấy đã đưa vào nhà thương Bảo-hộ.

Xe đụng nhau — Sáng hôm qua, hồi 9 giờ một chiếc xe ngựa tải của M. Phúc Mỹ đi tới phố Mới thì đụng phải một cái xe sắt của người cho thuê là Ng-thị-Cai. May người không việc gì, cái hỏng xe mà thôi.

***

Chiều hôm kia hồi 5 giờ rưỡi ở ngã tư đường Félix Faure và đường Puginier có một cậu học trò chừng 12 tuổi đi xe đạp ở trường Trung-học trở xuống thì bị một cái xe song-mã trong có hai bà đầm ngồi đụng phải. Cậu bé chỉ xây sát xoàng thôi, nhưng cái xe đạp bị hỏng mất cả. Vậy mà cái xe song-mã cứ điềm nhiên đi thẳng.

NỮ-HẢI-TẶC
(Trinh-thám tiểu-thuyết)
PHẠM-BÙI-CẦM dịch thuật
Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ
Sách dày hơn 100 trang
Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp
Giá mỗi quyển .... 0$80
Tiền cước 0.11
Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gửi giấy cho:
M. BÙI-XUÂN THÀNH
61-63 — Rue du Colon — Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ngày hội Đình-chiến. — Ngày hội Đình-chiến năm nay có để dành riêng một món tiền khá to để thưởng cuộc thi xe đạp và thi xe hoa. Cuộc thi xe đạp định thưởng ngân ai muốn dự cứ lại nhà M. Godelu mà biên tên.

Cuộc thi xe hoa thưởng đồ vật như mọi năm, ai muốn dự cứ viết thư hoặc lại nhà M. Girodolle mà hỏi.

Trục xuất cảnh ngoại. — Thù-lương-Su-Voi và Trần-kim-Phát có lệnh phải trục xuất ra ngoài địa-phận Đông-pháp.

Tại tòa án. — Phiên tòa ngày thứ năm 23 octobre xử những việc sau này:

Ng-thị-Lục và Trần-thị-Cả phạm tội buôn người, mỗi thị phải một năm tù và 10 năm biệt xứ; Lê-văn-Đương dự đảng phải 6 tháng tù và 2 năm biệt xứ; Ng-v Xương dự đảng phải 6 tháng tù và 5 năm biệt xứ; Ng-v-Giáp sinh sự to tiếng với nhiều người và ăn cắp tám hào bạc phải 6 tháng tù và 500 quan tiền phạt; Trần-hữu-Toan chứa chấp cốt mìn và thuốc nổ của kẻ ăn cắp bị tòa xử vắng mặt 1 năm tù và 1000 quan tiền phạt; Ng-thị-Nao ăn cắp gạo phải 1 năm tù; Ng-duy-Gia ăn cắp khăn bàn và nhiều đồ vải khác của một người Tây và Trần-thị-Long chứa chấp phải mỗi tên tám tháng tù.

Mất trộm. — Chú khách Ta Wo ở số nhà 44 đường Chavassieux trình mất trộm 17 p.

Chú Mac lune Heng ở số nhà 79 phố Commerce trình mất trộm chùm thìa khóa.

Đỗ-v-Kha bán hàng tạp hóa ở phố Cavagnon số 25 trình có một người đàn bà lẻn vào nhà lấy trộm quần áo giá 6 đồng.

Đem muối đi đâu? — Tên Ng-v-Lan, Ng-thị-Hai tức Vợ-ngơi và Đỗ-v-Dong đội muối đi đường gặp lính Cẩm-sát hỏi thì trả lời ấp úng nên phải giải cả vào sở Cẩm để xét.

Lại chuyện chó. — Ở quán Lải thuộc về địa-phận làng Dư-hàng vừa rồi nguyên có quan chánh Thú-y đi qua thấy có mấy con chó chạy nhông ngoài đường, nên khi về có thông sức phải phòng ngừa chó dại. Sau thầy lý-dịch cho mõ đi rao rằng: «Nhà nào nuôi chó phải cũi xích trong nhà, nếu thả chạy nhông ngoài đường sẽ phải bắt nghị phạt».

Cách vài hôm sau chẳng biết làm sao ngày ngày lại thấy một lũ vác đòng đi lùng sục vào tận nhà người ta thì thực là trái phép lắm. Cứ như lời ta-thán của dân vùng ấy thì nhiều nhà bị ông xã-tuần lấy nê là có lệnh trên mà trừng phạt kẻ năm ba hào, người một vài đồng không nhất định. Lại nghe như nhà nào hơi am-hiểu luật-pháp đôi chút thì họ bắt chó và người vào quan thật, phải phạt vi-cảnh nhất loạt mỗi nhà 2 hào.

Việc này nghe đâu dân làng họ định đầu đơn đi kêu, chứ để thế thì bị bọn xã-tuần ức-hiếp quá.

HẢI-DƯƠNG

Cái nạn ô-tô. — Ngày 20 vừa rồi, cái xe ô-tô của một người Tây làm nhà *băng* ở Haiphong lên Hanoi, mới ra khỏi thành-phố được một kilomètre thì đụng phải một người nhà quê đang đi bên này thấy xe đến lại rẽ sang bên kia. Người nhà quê bị lăn lông lốc và bánh xe đè gẫy mất bên cánh tay và toạc cả đầu. Khiêng vào nhà thương thì bất tỉnh nhân sự, chẳng hay có sống được không.

VIỆT-TRÌ

Cướp tơ lụa. — Một nhà buôn tơ ở Hà-nội, ngày 22 vừa rồi, có đến báo sở Cẩm Việt-trì, đến khám nhà một người buôn bán nhỏ ở phố Việt-lợi cùng với ngót hai chục người nữa ở làng Hoắc-sa (Sơn-tây) ăn cướp một kiện tơ kén và xé rách mấy kiện mỗi kiện lấy mất một ít, giá mỗi kiện độ 450$00, nhưng chỉ thấy người vợ ở nhà thôi, mà trong nhà không thấy tơ gì cả. Nguyên là hôm 19 tây có hai người mang 12 kiện tơ ở Hà-nội tới Việt-trì chuyến xe lửa 4 giờ rưỡi chiều, để đem bán tại làng Hoắc-sa. Hai người lúc đến Việt-trì thuê hai cái đò ở bến bên sở Kiểm-lâm sang đến bên kia sông làng Hoắc-sa trời vừa tối, thì gặp chừng 15 người ở bến hỏi xin gánh thuê, đứa thì mà-cả, đứa nói lôi thôi, đứa lại không muốn gánh. Chúng nó làm rầy rà như thế đợi cho trời thật tối, rồi mới cướp lấy tơ mỗi đứa được một ít, rồi mỗi đứa đi mỗi ngả. Hai người kia kêu cướp và đi trình lý-trưởng và hội-đồng làng Hoắc-sa. Đi tìm thì bắt được những thằng ăn cướp đều ở làng Hoắc-sa cả ngay đêm hôm ấy, còn tơ kén thấy rơi khắp bờ sông và cạnh bờ rào mấy nhà ở làng Hoắc-sa. Thiếu mất 44 nén ta tơ giá hơn hai trăm đồng. Những đứa đã bắt được ấy khai cho một người lái buôn ở phố Việt-lợi giữ, cho nên ông Cẩm nay mới đến khám tại nhà ấy.

HƯNG-YÊN

Sắp có một cuộc chợ phiên. — Dân tỉnh Hưng-yên bị nước lụt trong ba tháng nay, dân tình thực là khốn khổ. Quan trên đã hết lòng lo việc cứu-tế, nhưng đối với cái tai-hại thảm-khốc ấy, ơn trên cũng chưa thấm thía được là bao. Vì vậy nên quan Tuần-phủ Nguyễn-năng-Quốc muốn nhân dịp 11 tháng novembre này là ngày lễ kỷ niệm Đình-chiến, đặt ra một cuộc lạc-quyên để lấy tiền giúp cho các nhà khổ-chủ trong khu nước lụt. Nghe đâu hôm 15 ta này ngài có cho mời các ông thân-hào trong thành-phố vào dinh để bàn lập mở một hội gọi là hội Cứu-tế. Xin phép quan sứ mở chợ phiên 3 ngày, từ ngày 9, 10, 11 novembre làm các thứ trò vui ở trong chợ, ai vào xem sẽ mất tiền, còn ai quyên cho hội thì xin đăng các phương danh lên các báo, ai quyên từ 5 đồng trở lên, thì hội lại tạ ơn một lá cờ trong lá cờ thì có đề mấy chữ này: (Hưng-yên cứu-tế hội thân tạ). Việc này là một việc nghĩa, mong rằng đồng-nhân ai nấy sẽ đem tâm tán trợ cho thành được quả phúc to.

NAM-ĐỊNH

Hai tối hát giúp người bị lụt. — Chương-trình cuộc hát làm phúc giúp dân bị lụt đã nhất định như sau này:

Hát tại rạp Công-lạc phố Đông-khánh.

Tối thứ bảy 25 Octobre 1924 hồi 9 giờ

Cảnh hoạt tượng nước lụt.

Diễn tuồng tây tích «la Grammaire Française» do học trò Nam-định sắm tuồng hát bằng tiếng tây.

Diễn tích «Thị Ba là ả đa tình» (do bọn hát chèo rạp Công-lạc sắm trò).

Múa bài bông.

Sơn Thủy tranh hôn.

Giá chỗ ngồi 2$00.

Tối chủ nhật 26 Octobre 1924 hồi 8 giờ

Cảnh hoạt tượng nước lụt.

Học-trò diễn tích «ông Mười-voi đi săn hùm».

Sơn thủy tranh hôn toàn vở.

Lúc nghỉ có kèn tây Vọ-bản cử nhạc.

Giá chỗ ngồi:

Hạng nhất . . .	1$50
Hạng nhì . . .	1,00
Hạng ba . . .	0,50

Việc là việc nghĩa, mong rằng bà con trong thành phố đến chứng kiến cho đông để trước là mua vui, sau là giúp đồng bào đang than-thở ở trước khúc đê tàn.

Kết quả thế nào sẽ mong ở các nhà từ-thiện sẽ đem tâm.

Hội-chợ Nam-định. — Ai muốn có hàng bầy hội-chợ Nam-định dịp hội Đình-chiến này thì kíp làm đơn trình hội-đồng.

Ra ông cai! — Hai con bé đang ngồi ăn ốc vừa cười vừa nói chuyện ở trước nhà máy thì có một người đàn ông trạc ba mươi tuổi đứng lại cự!!! tao đi qua sao chúng mày không đứng dậy chào tao, mày không biết tao à, liệu hồn, ..» và còn nhiều câu vô phép và lại còn dọa đuổi nó nữa... Hai con bé cứ lạy mãi và trốn thức khóc, sau người đàn ông kia đi khỏi mới biết là ông cai cự đàn em vô phép. Cứ như lời mấy người đàn bà bán quà ở đấy nói thì ra bác này từ ngày chủ yêu cho nên làm cai thì lên mặt lắm, hơi một tý thì bẻ hành bẻ tỏi, hễ ai trái ý thì về lấy ngay cái miệng môi thâm sì kia mà thổi cho ông chủ biết để phạt oan người ta. Tuy là một câu chuyện tầm thường rất ảnh hưởng đến những người hơi được một chút danh phận gì thì lên ngay mặt! có biết đâu rằng càng lên bao nhiêu thì thiên-hạ bọ lại buồn cười bấy nhiêu, vì ở đời mỗi người đều là một vai trò cả.

Một người đi đường lại cáo

THỤY ANH (Thái-bình)

Chực hại người lại hóa hại mình. — Đêm hôm 30 septembre vừa rồi, nhà chánh hương-hội làng An-lệnh mất cướp, làng đổ ra đánh bắt được một đứa, nó có thú xưng ra một tên kia ở làng Văn-tràng xưa nay đã có tiếng là đứa nằm ác, nên quan huyện cho bắt. Tên ấy đã khôn lại ngoan, thấy có trát đòi, lên ngay trên tỉnh làm giấy nói rằng: nó không ăn cướp nhà chánh hương-hội, nhưng nó dò xét biết những đứa ăn cướp. Quan tỉnh cho giải nó về huyện. Quan huyện thấy nó tự nhiên ra thú mà lại xưng phần nhiều những nhà giàu và các nhà lương thiện, lấy làm hồ nghi. Nó đưa quan huyện và lính đi khám, khi đến nửa đường, quan

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba)

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Ai có ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản quán cái giấy quấn báo, nhưng lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cũng được, để chi tiền giấy quấn thảo.

Nếu ai không gửi, cứ theo thế mà để nguyên như cũ hoặc phải trả ngay tiền.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ ĐEO TAY BỌC VÀNG

Máy mỏ-sắc, tà chắc-mạnh

Mặt và kim có chất dạ-quang

BẢO-HÀNH 20 NĂM

Giá . . . . 11 $ 50

Bán tại hiệu:

A. PERROUD (Nhà xanh)

59, Phố Paul Bert, — HANOI

huyện bảo tên ấy rằng: mày dẫn ta đi khám nhà người ta thì trước ta phải khám nhà mày đã. Quan huyện nói thế sai lính khám bắt được trong lưng tên ấy một gói 12 viên đạn súng lục. Hỏi nó đạn lấy đâu ra, trước nó còn nói loanh quanh, sau nó chịu nhận, nhưng không chịu nói đạn lấy ở đâu. Làm biên bản xong giải ngay lên tòa án tỉnh. Cái tên ấy giắt ngần ấy viên đạn có ý bỏ vào các nhà nó dẫn quan huyện đi khám. Nếu quan huyện không minh đoán thì có lẽ nhiều người mắc oan. Chục hại người lại hóa hại mình, việc này thực khiến cho những kẻ bất lương phải sờn lòng chột dạ.

Một người trong huyện lại cảo

Kỳ đại hội-đồng bất thường vừa rồi, quan phó-sứ và hội-đồng có định một cái chương-trình rất to tát đại-khái như sau này:

1· Ngày lễ Toussaint 31 octobre và 1er novembre sẽ vào đá thi với hội ở trong Vinh. Hội sẽ tổ-chức hai cuộc diễn kịch tại Thanh, và tại Vinh để lấy tiền phí về cuộc đá thi ấy.

2· Đến ngày hội Đình-chiến (11 novembre) thì hội thể-dục sẽ bày nhiều cuộc vui như là: chạy thi, nhảy thi, đua xe đạp Thanh-hóa — Sầm-sơn, đá bóng dưới nước, thi kéo dây, thi đấu sào trên thuyền toàn là để riêng cho hội-viên dự thi cả, và sẽ có phát huy chương của hội đặt ra thưởng cho những tay dật giải. Buổi chiều lại sẽ có cuộc đá bóng thi.

3· Đến gần tết Nguyên-đán ta thì hội sẽ vào Huế để đá thi với các hội trong ấy.

Cứ cái chương-trình của hội đó thì ta đủ biết cả mục-đích to tát là dường nào. Việc là một việc công-ích, mong rằng đồng-nhân ai nấy sẽ góp chút nhiệt-thành cho hội sẽ chóng được thịnh-đạt. Mong thay!

T. lại cảo.

PHÒNG KHÁM BỆNH

56, đường Quan-thánh, Hanoi

Sáng nào cũng khám bệnh từ: 10 giờ đến 12 giờ — trừ chủ-nhật. Chiều nào cũng khám bệnh từ: 2 giờ đến 3 giờ rưỡi — trừ thứ năm và chủ-nhật. 2220

HÚT THUỐC LÁ « COQ » KHÔNG MẤT TIỀN, SAO LẠI KHÔNG HÚT?

Muốn biết cách làm thế nào thì hỏi tại hiệu GRANDS MAGASINS RÉUNIS hoặc hiệu nào vẫn bán thuốc cho mình.

MỚI CÓ

CHUYỆN GIẢI TRÍ

Tập I, giá **0$15**

Bán ở khắp các hàng sách·

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

HỘI SÁN-NHIÊN ĐÀI HỌP ĐẠI HỘI-ĐỒNG THƯỜNG NIÊN

Đúng một giờ chiều chủ nhật 26 Octobre 1924, xin mời các ông các bà hội-viên ở hội « Sán-nhiên-đài » đến họp đại-hội-đồng thường niên tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-mây, số nhà 18 tỉnh Hanoi.

Hội-đồng Trị-sự,

Tối thứ sáu 24 Octobre 1924

Diễn hai tích:

Tích thứ nhất:

GIẦU SANG VÌ VỢ

tích thứ hai:

KIM CỔ KỲ QUAN, LONG, HỔ CỨU GIÁ

Tối thứ bảy 25 Octobre 1924

HỮU CHÍ CÁNH THÀNH

Nhân sinh chữ hiếu làm đầu,
Không tham sắc đẹp chỉ cầu danh thơm.
Chỉ bằng đạo học là hơn,
Bảng vàng chỉ thắm trông ơn có ngày

Rượu bồ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm kẻo!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng:

Chiểu nay đại dược phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui dược phòng chủ-ông để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

啓定三年五月初七日內奉閣
發欽照得河內大藥房會當肆商
有製補酒經試御用頗佳允當
嘉獎着賞批示寄貴藥房主備
以表璧價欽此
內閣恭錄

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

THUỐC MYSOL

Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Cái có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAT

Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gài vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi

Để chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

VIỆC KINH-ĐÔ

Số trường học sắp làm ở các tỉnh trong xứ Trung-kỳ. — Trong thành-phố Tourane sẽ làm một nhà trường, ba lớp học, kinh-phí 5.000 đồng.

Trong tỉnh Quảng nam (Faifoo), sẽ tu bổ lại trường Nữ-học-sinh và làm trường Sơ đẳng yếu lược Mỹ-hòa ba lớp học, kinh-phí 2.000 đồng.

Trong tỉnh Quảng-ngãi sẽ làm trường Sơ-đẳng kiêm-bị sáu lớp học, kinh phí 8 000 đồng và làm hai lớp học cho trường Nữ-học sinh, kinh-phí 3.500 đồng, lại mở rộng thêm hai trường Sơ-đẳng yếu-lược ở Mộ-đức và ở Thu-xà, kinh-phí 2.000 đồng.

Trong tỉnh Bình-định sẽ làm trường Sơ-đẳng yếu-lược Vạn-hải ba lớp học, kinh-phí 2.100 đồng.

Trong tỉnh Phú-yên sẽ làm trường Sơ-học yếu-lược Tuy-hòa ba lớp học, kinh-phí 2.600 đồng và làm trường Sơ-đẳng yếu lược Tuy-an hai lớp học, kinh phí 2.200 đồng.

Trong tỉnh Khánh-hòa (Nha-trang) sẽ tu bổ lại trường Sơ-đẳng kiêm bị, kinh-phí 4.000 đồng.

Trong tỉnh Phan rang sẽ làm thêm hai lớp học cho trường Sơ đẳng yếu-lược Du-khánh, kinh-phí 3.000 đồng.

Trong tỉnh Kontum sẽ mở rộng trường Sơ-học Kontum, kinh phí 4000 đồng và làm trường Sơ-học Xoi-ku, kinh-phí 2.500 đồng.

Trong tỉnh Banmêtbuot sẽ làm nhà ký-túc-xá (internat) cho trường Sơ-học, 1 400 đồng.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Vấn-đề thể-dục. — Tỉnh Thanh mấy năm nay kể cũng có mấy ông nhiệt-thành về vấn-đề thể-dục đã khởi xướng ra cuộc đá bóng mấy lần, mà lần nào cũng chóng chán. Bởi thế nên bấy lâu hội lập không thành mà cuộc chơi lại bỏ, đáng tiếc thay! Mấy tháng nay nhờ có quan phó-sứ Boutonnet rất nhiệt-thành về sự thể-dục cho người Nam ta, nên đã xin được phép lập hội thể-dục, thì từ ấy đến nay chiều chiều cứ thấy ở bãi cỏ gần thành, nhô nhít những người, nào đá nào xem, rất nên vui vẻ. Các người qua lại, ai ai cũng đều vui lòng, thấy bọn thiếu niên Nam-Việt mình ngày một biết quí trọng việc thể-dục mà dừng bước lại xem.

KÍNH CÁO CÁC BẠN ĐỌC TIỂU-THUYẾT

Bộ « TỤC TÁI-SINH DUYÊN 續再生緣 » của Nguyễn-đỗ-Mục đã xuất-bản, cũng chia làm hai cuốn:

Tiền-biên	**0$90**
Hậu-biên	**0,90**
Tiền cước gởi mỗi cuốn	**0,20**

Ngài nào muốn mua, xin mau-mau gởi thư và mandat cho ông NGUYỄN-ĐỖ MỤC, Trung-Bắc-Tân-Văn, Hanoi.

Bộ « SONG-PHƯỢNG-KỲ DUYÊN » cũng đã xuất bản lần thứ ba. Có đổi lại các bức vẽ theo kiểu mới.

Sở máy kẽm ở Quảng-yên cần dùng thợ làm các ống hơi dùng vào đèn để hàn (autogène).

Hỏi ở đây. 4024

Agents d'Annonces en Europe:

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Agents généraux en Indochine: CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie

PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

號正泰金
茶名子獅

Thưa các ngài,

Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hà-nội, hai cửa hàng đều được các ông bà có lòng quý-hóa chiếu-cố cho nhiều, thấy làm đa tạ lắm. Nay bản chủ-nhân tựa lòng quý-hóa của các chư ông bà mà hết lòng nghiên-cứu về các thứ chè lại thật là hơn cả các hiệu khác, không giám nói tấy hay, xin mua về thử so sánh thì đủ rõ là các hiệu khác còn kém xa. Những tên chè của bản hiệu như sau này: Kim-thái, Lâm-mẫu, Công-thái, Như-ý, Tam-hỷ, Ngũ-phúc, Tam-nguyên, Thiên-thái, Minh-thái, Kim-mẫu.

KIM-THÁI

HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.

HANOI: Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 486. 2161

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đương khi huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Gouttes de Virginie

chỉ vài giọt khả dĩ khỏi bệnh.

Giá bán: 1$20 một lọ

Số 46

THỦY-HỬ

Nguyễn-đỗ-Mục dịch thuật

Một người kia lại nói:

— Mười phần bây giờ đã cháy đến tám phần rồi!

Một người nữa lại nói:

— Dẫu hắn có trốn thoát nữa thì cái tội đốt cháy « Đại-quân thảo-liệu-trường » này cũng khó lòng mà gỡ cho khỏi chết!

Có một người lại nói:

— Thôi, bây giờ chúng ta cùng trở về thành.

Lại nghe tiếng một người nói:

— Khoan đã! Hãy xem một chút, rồi nhặt mấy cái xương khô của hắn đem về trình *Cao* thái úy và nha-nội, để cho tỏ chúng ta là tay đã thạo việc xưa nay.

Lâm-sung nghe tiếng ba người nói chuyện, quả-nhiên một người là sai-bát, một người là *Lục-ngu-hầu* và một người là *Phú an*. Bấy giờ chàng nghĩ thầm rằng: Nếu vậy, thật là trời có lòng tựa *Lâm-sung* này! Giả sử mấy gian nhà tranh kia không đổ thì thân ta quyết đã bị thiêu ở trong đám lửa hồng.

Lâm-sung sẽ rón-rén vần viên đá chặn cửa, một tay cắp ngọn hoa-sang, còn một tay đẩy cửa bước ra mà quát to lên rằng:

— Bọn gian-ác này, mày chạy đàng nào cho thoát!

Ba người nghe tiếng, đều kinh hồn táng đởm, luống-cuống không chạy được nữa. *Lâm-sung* liền giơ ngọn hoa-sang đâm cho sai-bát một cái, ngã ngay xuống đấy.

Lục-ngu-hầu kêu to lên rằng:

Xin tha cho tôi!

Kêu được một tiếng thì tay chân rụng rời. *Phú an* chạy được mươi bước, cũng bị *Lâm-sung* đuổi theo đâm cho một ngọn mà ngã xuống đấy. *Lâm-sung* quay mình lại thì bấy giờ *Lục-ngu-hầu* vừa chạy được ba bốn bước.

Lâm-sung quát to lên rằng:

— Đứa gian-ác kia, mày định chạy đi đâu!

Lâm-sung giẫy cho một cái, ngã lăn ở trong đống tuyết, rồi lấy chân giẫm lên trên ngực, cầm ngọn hoa-sang xuống đất, thò vào trong mình rút lưỡi dao nhọn ra, cầm đi vào mặt *Lục ngu-hầu*.

Lâm-sung nói:

— Đồ khốn-nạn này ta cùng mày có thù-oán chi nhau, mà may nỡ hại ta đến thế. Mày nên biết rằng tội giết người còn có thể tha thứ được, chứ lòng nham-hiểm ấy thì quyết không dung!

Lục-ngu-hầu kêu rằng:

— Việc này có phải tại tôi đâu! Tại *Cao* thái-úy bắt tôi, không đi làm sao cho được!

Lâm-sung mắng rằng:

— Ta với mày bạn chơi với nhau từ thuở còn nhỏ, mà ngày nay mày nỡ theo-đuổi để tố hại ta. Mày còn chối-cãi phải không, ta thấy cho mày một lưỡi dao này!

Nói xong, tức-thì phanh áo *Lục-ngu hầu* ra, chỉ lưỡi dao vào bụng, thích mạnh một cái thì máu tươi chảy ra đầm-đìa. *Lâm-sung* cắt lấy buồng gan *Lục-ngu-hầu*, xách lên trên tay, ngảnh đầu trông lại thì thấy sai-bát đang lóp-ngóp bò dậy toan chạy.

Lâm-sung lại đè cổ xuống mà bảo rằng:

— Quân phản-tặc này, ta cũng phải cho mày một lưỡi dao!

Nói xong, liền cắt lấy đầu, buộc vào trên ngọn hoa-sang. Quay mình trông lại, lại cắt cả đầu *Phú-an* và *Lục-ngu-hầu*, cũng buộc tóc làm một mà xách vào trong miếu, bày ở cái án tại trước mặt pho tượng *Kim-giáp sơn thần*.

Lâm-sung mặc thêm cái áo vải trắng, thắt chặt dây lưng, đội nón lên đầu, còn ít rượu lạnh ở trong bầu đem ra uống nốt. Bỏ mền và bầu rượu tại đấy, rồi tay cầm ngọn hoa sang bước ra cửa miếu, lại đi về phía đông.

Đi được mấy dặm, bỗng gặp các người trong làng gần đấy đang mang thùng xách nước và câu-liêm để đi cứu-hỏa.

Lâm-sung nói:

— Các người mau mau đến cứu, để ta phải đi báo quan.

Lâm sung vừa nói vừa dảo bước chạy. Bấy giờ tuyết xuống càng dữ hơn trước. *Lâm-sung* đi độ hai trống canh thì thấy trong mình giá-lạnh không thể chịu được, ngảnh đầu nhìn lại, đã cách xa nơi thảo-liệu-trường.

Bỗng có một khu rừng con tại phía trước mặt, cây cối bùm tum, mấy gian nhà tranh cũng bị tuyết đè, bên vách hở khe, đứng xa đã trông thấy ánh lửa sáng. *Lâm-sung* vội vàng thẳng lối đi đến, rồi đẩy cửa bước vào.

Khi vào tới nơi, thấy một ông cụ già ngồi giữa, còn bốn năm người nữa ngồi xúm xung quanh cùng sưởi một đống lửa. Củi chất ở trên mặt đất, đang cháy đùng đùng.

Lâm-sung chạy đến trước mặt, cúi chào mà rằng:

— Tôi xin kính chào các ông. Tôi là thừa sai-nhân ở *Lao-thành* qua đây, bị trời xuống tuyết, ướt cả áo quần, vậy xin nhờ các ông làm ơn cho tôi hơ lửa một chút.

Mấy người kia nói:

— Được! Mời ông cứ việc!

Lâm-sung ngồi sưởi một lúc, áo quần đã được khô ráo. Bỗng thấy bên cạnh đống củi có một vò rượu, ngào-ngạt mùi thơm. *Lâm-sung* liền nói:

— Tôi có giắt tiền đây, xin các ông bán cho ít rượu để uống.

Ông cụ già nói:

— Chúng tôi đêm nào cũng phải cắt canh nhau coi giữ cái kho gạo ở đây. Bây giờ canh đã điểm tư, khi trời lạnh lắm, có bấy nhiêu rượu, mấy người chúng tôi đây uống cũng còn chưa đủ, lấy đâu mà bán lại cho ông.

Lâm-sung lại nói:

— Chỉ xin độ vài ba chén để uống cho đỡ lạnh.

Ông cụ già nói:

— Không được! Ông đừng nói lôi-thôi!

Bây giờ *Lâm-sung* ngửi thấy hơi rượu, càng thêm thuồng lắm, lại nằn nì nói:

— Làm thế nào các ông cũng phải bán cho một ít mới xong!

Mấy người kia nói:

— Ô-hay! Chúng tôi đã có lòng tử-tế, cho ông vào ngồi nhờ để hơ áo, bây giờ lại còn đòi uống rượu. Muốn tốt thì đi ngay, kẻo chúng tôi trói lại bây giờ.

Lâm-sung nổi giận mà rằng:

À! Mấy anh này mới càn dở chứ!

Nói xong, liền cầm ngọn hoa-sang gảy những than củi ở trong lò hắt vào mặt ông cụ già, làm cho râu-ria cháy nhẵn. Mọi người đều vùng đứng cả dậy, *Lâm-sung* múa ngọn hoa-sang mà đánh vung tản-tán. Ông cụ già chạy trước, còn mọi người bị *Lâm-sung* đuổi đánh, cũng đều bỏ chạy tất cả.

Lâm-sung nói:

— Chúng bay chạy cả, bây giờ ông uống rượu một mình.

Lâm-sung ngảnh nhìn trên vách, thấy có treo hai cái gáo dừa, mới lấy một cái xuống, rồi nghiêng vò rượu rót ra để uống.

Uống hết một nửa, còn một nửa bỏ lại, lại cầm ngọn hoa-sang, lững thững ra đi. Bấy giờ rượu đã ngà say, chân nam đá chân xiêu, bước không được vững.

(Còn nữa).

TAM-TÌNH Y-TÔN

Phố hàng Giấy, số 35 — Namdinh.

Bản hiệu chuyên nghề làm thuốc nội ngoại khoa, chế tuyệt cực linh lẽ chữa đủ các bệnh mới, bệnh lậu, bệnh nặng trong, nội công phòng chữa chữa đủng bệnh sinh thời lý phải có lấy phải giá. người nghèo công quá không tiền xin thuốc cũng cho.

Chữa các bệnh nhơn sau này: đàn ông mộng tinh, di tinh, lên tinh, hoạt tinh, lòng tinh không đủ, đàn bà kinh nguyệt không điều, huyết ít, huyết đen, huyết đỏ, huyết tinh, khí hư, bạch đới kinh thấy ra tiểu tiện, đinh rỉ trắm chứng đàn bung, đau bụng, ho hen, đàm suyễn, bất túc, phá thông, phong tê cổ chứng, đi rắt, đi nặng, thổ huyết, khạc huyết, lị máu, tả lị, già mỗi hộp 1$00, đau mất không phải giá mắt mua 5$00.

Lão giang mai

Bản hiệu chữa rất hiệu chứng lão chế bằng thứ thuốc lậu, lậu mạn, lậu huyết, chữ lâu, giang mai bẩ chứng đang hộp ho cam giang lậu, các bệnh không giống nhau, chứng thời ở trong, chứng thời ở ngoài, vì có ngại mắc bệnh không thuốc nào mới đã mà người đến bổ lại sinh ra bệnh khí hư, bản-hiệu chế đủ các thứ thuốc chữa các bệnh giang lậu khỏi và không hại gì đến đường sinh dục mà người đến bổ không sinh bệnh khí hư được.

Thuốc lậu giá 1$00 một chai.
Thuốc giang 1$40 một chai.
Thuốc bổ 2$00.
Ống thụt 0$50.

Có bán thuốc chữa thuốc phiện nghi nếu ăn ch lâu năm nặng công khởi, khỏi trai giá 1$00, chai con 0$50.

Qui chánh ở xa viết thư về bổ bình bản-hiệu gửi thuốc đến ngay gửi cách lĩnh hóa giao ngân.

TAM-TÌNH Y-TÔN
Phố hàng Giấy, số 35 — Namdinh.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Uroformine
Giá 1$40 một hộp

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện.
Nên dùng thuốc:

MYSOL

Làm bằng essence de Santal
Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ
Chế tại phòng thuốc PARAT Paris
Gởi bán tại Hà-nội hiệu bào-chế CHASSAGNE
59, phố Paul Bert.

RƯỢU PIPPERMINT

ĐỜI CHO ĐƯỢC HIỆU
GET!
Rượu này uống mát khan tiếng và tiện.
Làm bằng đường tinh anh.

BÀ CHỦA NHỮNG CRÈMES BẠT-HÀ.
Pha lộn với nước, rượu Bạt-hà Pipperrmint uống lấy làm mát mồ lắm. Hãng nấu ra từ năm 1796 ông GET FRÈRES ở thành REVEL (Tỉnh Haute-Garonne)

PILULES APHRODISIAQUES

du Docteur SIMTHS

Rất nhanh rất công-hiệu

Chữa các bệnh sinh-dục khỏi hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris
Có gởi bán tại:
Hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu khi huyết suy yếu, thần-thể mỏi mệt, gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rao phồi, làm cho hay ho vất uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!
Bởi thuốc nay có hội-đồng các quan Thầy thuốc chứng-chỉ là hay.
Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết
MÁU BỔ 1$40

Sớm chậm một ngày rất có quan-hệ

Có bệnh nên chữa ngay, chớ tri-hoãn. Cái sức khỏe người ta lại quan-hệ hơn các việc khác, chớ nên nói: Sớm chậm một ngày không quan-hệ gì.

Làm lụng, nghĩ ngợi, hoặc có việc gì quá sức mà mệt-nhọc, yếu-ớt người đi, thì nên biết rằng trong mình yếu-ớt như thế, chẳng bao lâu mà hóa ra bệnh huyết suy, gân yếu, thần thể lụy-nhược, và các bệnh ấy lại sinh ra lắm chứng khác nữa.

Chớ nên tri-hoãn không dùng thuốc Pilules Pink. Biết đâu sớm được mấy ngày lại không đỡ được biết bao là nỗi khổ-thống.

Pilules Pink làm cho chóng phục sức, vì Pilules Pink làm cho chân huyết giàu hơn, trong hơn, có sức hơn, làm cho bộ thần-kinh khỏe hơn, làm cho các cơ-thể làm việc mạnh hơn.

Chớ nên lưỡng-lự. Thuốc PILULES PINK.

Dùng sớm chậm một ngày rất là quan-hệ.

Bán tại tất cả các hiệu Bào-chế.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc:

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh: đau dạ dầy, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa tôn pha với một lít nước lã; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

GIÁ BÁN: 0$80 một lọ

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng ghê đáng sợ, vì làm cho bao nhiêu nỗi giống của chúng ta: ấy là bệnh bạo mồn vậy. Bệnh ấy người ta thường không đề phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau đến đến nỗi làm cho yếu rạc phế-quản và làm cho ta ăn hết sẻ chẳng tuyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời khi nào xảy ra thì người khỏe cần có thể chống lại được, chớ người đã bị bệnh bạo mồn này chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống dễ tiêu, thêm mạnh lực lượng.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng cần sợ gì bệnh bạo mồn nữa.

Ở các hàng bào chế ta đều có bán.

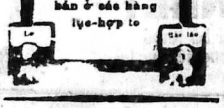
Những chứng đã kể trên kia sinh ra có độ là bởi vì sấu máu. Phải bệnh thì ngứa ngáy rất là khó chịu. Muốn chóng khỏi nên dùng thuốc:

Dépuratif Richelet

mà các lương-y cả toàn-cầu điều cho là công-hiệu nhất. Dùng nó thì bệnh dù mới hay lâu cũng điều khỏi cả; chẳng những chữa được các chứng ấy mà thôi lại trừ cả các chứng đau xương, nhức đầu.

LỞ	SÁC-LÁO
chỉ 24 ngày khỏi	thì 1 tháng

Thuốc này có bán ở các hàng lục-hợp to

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

Thuốc thụt PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, và hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1$10

Chế tại phòng thuốc PARAT, Paris
Có gửi bán tại Hà-nội
HIỆU BÀO-CHẾ
CHASSAGNE
59, phố Paul Bert.

PHÀM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường làm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, lỉ lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giá lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU
số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng Trống Namdinh
Kính cáo

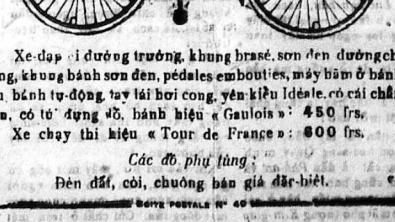
Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe
Trị được bệnh huyết suy
làm cho trong máu
thêm chất đỏ

Gởi bán tại:
Hiệu bào-chế CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert, Hanoi

GRANDS MAGASINS REUNIS

RUE PAUL BERT, HANOI

Xe đạp đi đường trường, khung brasé, sơn đen đường chỉ vàng, khung bánh sơn đen, pédales emboutiées, máy bầm ở bánh sau, bánh tự-động, tay lái hơi cong, yên kiểu Idéale, có cái chắn bùn, có tủ đựng đồ, bánh hiệu « Gaulois »: 450 frs.
Xe chạy thi hiệu « Tour de France »: 600 frs.
Các đồ phụ tùng;
Đèn đất, còi, chuông bán giá đặc-biệt.

Téléphone N° 126 — Adr. Tél. MAGASINS REUNIS — CARTE POSTALE N° 40

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA HIỆU C. J. BONNET LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酒補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晨午各服杯許沒喉鐵駁咳精

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
2099 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi*

CÁO-BẠCH

Quý-khách có xe ô-tô muốn chữa, nên đến xem xưởng **GARAGE BOBILLOT** *số 7, phố Bobillot, Hanoi; Tính giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*

Quý-khách nên đến xem xe kéo hạng lịch-sự; không xe nào tốt đẹp bằng.

CHO THUÊ XE Ô-TÔ

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THỔ CHẠY

Công ty PHẠM-VĂN-PHÚ

ĐƯỜNG YÊN-LÝ ĐI CHỢ HIẾU

Ở Gia YÊN LÝ chạy hết 2 giờ rưỡi sáng xe chuyển xe lửa chạy suốt đến Vinh.

Ở CHỢ HIẾU (Phố Quí) đi hết 1 giờ chiều đến ga Yên-lý, rồi lấy xe chuyển xe lửa về Vinh và Bến thủy.

ĐƯỜNG VINH VÀ HUẾ

Ở VINH đi hết 4 giờ sáng đến Đông-hà vừa kịp chuyển xe lửa vào Huế.

Ở ĐÔNG HÀ ra hết 8 giờ sáng sau khi chuyển xe lửa thứ nhất ở Huế ra.

Các quí-khách đi lại đường Vinh-Đông hà nên đi xe thổ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm ấy, xin liệt quí khách đánh giây thép trước cho bản-ty. Hễ khi bản-ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên Lý đi chợ Hiếu thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHÚ Yên-Lý gare; — mà đường Vinh-Đông-hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHÚ Đông-hà gare.

ĐƯỜNG SANG LÀO. — Vì độ này bên Lào mưa luôn xe không đi lại được nên xe chúng tôi cũng hoãn không chạy, nhưng đến bắt đầu từ tháng mười tây (Novembre) trở đi thì mới lại chạy.

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lúc mua chỉ có ngày 20 quan và trong 31 tháng mỗi tháng đúng 20 quan theo như các điều khoản nói trong luật. Như vậy mỗi ngày chỉ để ra mấy xu, có thể làm nên giàu có được.

Nộp tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền số-hữu, mà lên rút số nào cũng được cả, như thế đã đúng bốn tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được lĩnh nguyên cả là. Mỗi cái vé PANAMA thế nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn từ 100.000 nhỏ đến 1.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất
Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

120 lô		500.000 quan	233 lô		5.000 quan
127 lô		250.000 —	11.265 lô		2.000 —
253 lô		100.000 —	12.650 lô		1.000 —
253 lô		10.000 —	1.737.602 lô		400 —

Có vé được dự các cuộc rút số mãi cho đến khi 5 vé của mình trúng thì thôi

Mỗi lần rút số số nhiều được một lần số con số trúng số, mà không phải giá tiền. Mỗi lô có bao nhiêu tiền được lĩnh hết. Các số giao cho người mua đúng với các vé tương ứng, người mua rõ lô nào muốn xem cũng được, đúng như bản luật đăng ngày 9 Mai 1909. Vậy luật lý giữ nổi mọi phần chắc-chắn cho người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN
Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE.
Muốn dự các cuộc rút số, thì gửi 20 quan đến nhờ v

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Paradis, MARSEILLE (France)

Gérant: Nguyễn-Văn-Luận — Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)